

POKONGRESOWA PREZENTACJA WYSTAWY „STATYSTYKA W WIELKOPOLSCE”

W 2012 roku Polskie Towarzystwo Statystyczne obchodziło jubileusz 100–lecia swego istnienia. Z tej okazji w dniach 18 –20 kwietnia 2012 r. w Poznaniu odbył się Kongres Statystyki Polskiej, zorganizowany przez Polskie Towarzystwo Statystyczne, Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Poznaniu oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu (<http://www.stat.gov.pl/pts/kongres2012/>). Honorowy patronat nad obradami objął Prezydent RP Bronisław Komorowski.

Jednym z ważniejszych wydarzeń towarzyszących Kongresowi była wystawa „Statystyka w Wielkopolsce”, która przybliży kilkowiekowy dorobek statystyki wielkopolskiej, wydobywając z archiwum utrwalone drukiem wyniki badań statystycznych i przypominając sylwetki osób, które wniosły istotny wkład w rozwój myśli i praktyki statystycznej w Polsce, a pochodzeniem bądź działalnością były związane z Wielkopolską. Prezentowany na niej materiał – zróżnicowany ze względu na zakres czasowy (od XVIII do XXI wieku) i tematyczny (ludzie, instytucje, publikacje, dokumenty) – podzielono na kilka części. W części I pokazano początki działalności statystycznej w Wielkopolsce, jeszcze przed ujęciem jej w ramy instytucjonalne, tj. do roku 1905. Część II dotyczy działalności statystycznej na terenie Wielkopolski pod zaborem pruskim i rosyjskim w latach 1905–1918. Część III – obejmująca okres dwudziestolecia międzywojennego – charakteryzuje dorobek wydawniczy Urzędu Statystycznego Stołecznego Miasta Poznania po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w roku 1918 oraz przypomina sylwetki dwóch wybitnych statystyków z tego okresu, którymi byli prof. Marcin Nadobnik i Zygmunt Zaleski. W części IV przedstawiono losy statystyki wielkopolskiej podczas II wojny światowej. W części V zaprezentowano działalność wielkopolskich urzędów statystycznych w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat – od zakończenia II wojny światowej do roku 2012 – w warunkach zmieniających się systemów politycznych oraz wielokrotnych modyfikacji struktur organizacyjnych. Część VI prezentacji poświęcono wielkopolskiej statystyce akademickiej, przypominając sylwetki jej twórców oraz następców i kontynuatorów ich myśli. W części VII ukazano działalność badawczą organów statystyki realizowaną od roku 1918, czyli od momentu powołania GUS. W części VIII zgromadzono materiał dokumentujący przygotowania, organizację i wyniki wszystkich spisów powszechnych w Polsce, poczynając od Pierwszego Powszechnego Jednodniowego Spisu Ludności Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 września 1921 r. Ostatnia – IX – część wystawy poświęcona została Wielkopolskiemu Konkursowi „Statystyka mnie dotyka”, adresowanemu do młodego pokolenia Wielkopolan uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych.

Mając na uwadze potrzebę rozpowszechniania i popularyzacji dorobku Kongresu tudzież wielkopolskiej myśli i praktyki statystycznej, Rada Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Statystycznego oraz Urząd Statystyczny w Poznaniu podjęły działania mające na celu zaprezentowanie omawianej tu wystawy w różnych częściach Wielkopolski. Po rozpoznaniu potencjalnego zainteresowania wystawą i nawiązaniu niezbędnych kontaktów opracowano harmonogram prezentacji i przystąpiono do jego realizacji.

Harmonogram prezentacji wystawy „Statystyka w Wielkopolsce”

I wersja wystawy (15 plansz)	
• 20.09.2012 – 30.09.2012	ZSE Leszno
• 02.10.2012 – 11.10.2012	PWSZ Leszno
• 12.10.2012 – 19.10.2012	ZSE Śrem
• 24.10.2012 – 16.11.2012	PWSZ Kalisz
19.11.2012 – 30.11.2012	UM Kalisz
• 03.12.2012 – 14.12.2012	ZSE Kalisz
• 17.12.2012 – 28.12.2012	II LO Kalisz
• 02.01.2013 – 11.01.2013	III LO Kalisz
01.03.2013 – 15.03.2013	ZSP Jarocin
18.03.2013 – 29.03.2013	ZSP2 Krotoszyn
03.04.2013 – 19.04.2013	ZSE Ostrów Wlkp.
22.04.2013 – 30.04.2013	Oddział US w Kaliszu
• 14.01.2013 – 28.02.2013	Muzeum Regionalne w Kościanie
II wersja wystawy (12 plansz)	
24.09.2012 – 09.10.2012	Konińskie Centrum Kultury
• 10.10.2012 – 22.10.2012	PWSZ Konin
23.10.2012 – 09.11.2012	ZOD Piła
• 10.11.2012 – 23.11.2012	PWSZ Piła
• 24.11.2012 – 18.01.2013	Oddział US w Pile
III wersja wystawy (22 plansze)	
15.10.2012 – 26.10.2012	XX LO w Poznaniu
05.11.2012 – 16.11.2012	Zespół Szkół Handlowych w Poznaniu
19.11.2012 – 30.11.2012	Technikum Ogrodnicze w Poznaniu
03.12.2012 – 14.12.2012	UAM Wydz. Matematyki i Informatyki
17.12.2012 – 04.01.2013	Uniwersytet Medyczny w Poznaniu
29.01.2013 – 28.02.2013	Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu
20.03.2013 – 05.04.2013	Politechnika Poznańska

- Wystawa i zrealizowana prelekcja.

Dotychczas wystawa była prezentowana w środowisku poznańskim i poza Poznaniem – w Kaliszu, Kościanie, Koninie, Lesznie, Pile i Śremie. Ekspozycję lokalizowano głównie w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych, ale także w instytucjach rządowych, samorządowych, muzeach, centrach kultury itp. Prezentację wystawy często łączono z wykładem otwartym dra Kazimierza Kruszki nt. „Polskie Towarzystwo Statystyczne w Wielkopolsce”, a w Kaliszu także z prelekcją dra hab. Andrzeja Młodaka pt. „Zarys historii oraz dnia dzisiejszego obserwacji statystycznych na obszarze Południowej Wielkopolski”. Wystawa i wspomniane wykłady były też okazją do promocji Wielkopolskiego Konkursu „Statystyka mnie dotyka”.

Poniżej przedstawiamy informację (weralbną i fotograficzną) na temat pokongresowych „losów” wystawy i związanych z nią prelekcji, odwołując się przy tym do wzmianek i relacji o niej, które ukazały się w środkach społecznego przekazu tudzież w internecie.

ZSE w Lesznie

Na początek wystawa zawitała do Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Jana Amosa Komieńskiego w Lesznie. Placówka ta, podobnie jak Polskie Towarzystwo Statystyczne, w 2012 r. obchodziła 100. rocznicę powstania.

1) Zabytkowy budynek ZSE w Lesznie. 2, 3) Tablice pamiątkowe w budynku leszczyńskiego ZSE.

Fot. Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Gościem tej szkoły 28 września 2012 r. był dr Kazimierz Kruszka, który – nawiązując do prezentowanej tam wystawy – na spotkaniu z młodzieżą i nauczycielami przedstawił dzieje Polskiego Towarzystwa Statystycznego w Wielkopolsce (zob. fot. poniżej).

Wystawa i wykład w ZSE w Lesznie.

Fot. Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Kończąc spotkanie (zob. fot. poniżej), mgr Barbara Bortel – zastępca dyrektora ZSE w Lesznie – podziękowała za wizytę (fot. 1) i wręczyła gościowi jubileuszową monografię szkoły (fot. 2), a wykładowca zrewanżował się kongresowymi publikacjami PTS (fot. 3 i 4).

Wystawa i wykład w ZSE w Lesznie.

Fot. Urząd Statystyczny w Poznaniu.

PWSZ w Lesznie

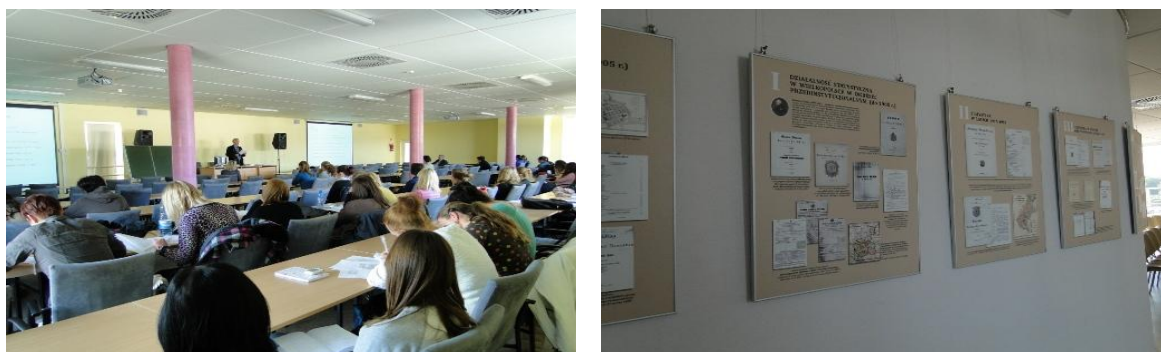
Kolejnym miejscem prezentacji wystawy była Galeria „J.A.K.?” Biblioteki Uczelnianej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie. Tutaj 12 października 2012 r. ze studentami i wykładowcami tej uczelni spotkał się dr Kazimierz Kruszka, który przedstawił zarys historii PTS oraz sylwetki założycieli i działaczy Towarzystwa. Spotkanie zorganizowała i prowadziła mgr Hanna Szczygieł – dyrektor Biblioteki Uczelnianej PWSZ w Lesznie.

1) Pomnik Jana Amosa Komeńskiego przed budynkiem PWSZ w Lesznie. 2) Wejście do Biblioteki PWSZ w Lesznie. 3) Plakat informujący o wystawie i wykładzie w leszczyńskiej PWSZ. 4) mgr Hanna Szczygieł – dyrektor Biblioteki PWSZ w Lesznie – otwiera wykład dra Kazimierza Kruszki.

Fot.1-3: Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Wydarzenie to odnotowano w specjalnej informacji na stronie internetowej leszczyńskiej uczelni <http://biblioteka.pwsz.edu.pl/index.php/galeria-jak.html>. Poniżej przedstawiamy pochodzące z niej dwa zdjęcia dokumentujące tę wystawę i prelekcję.

Wykład dra Kazimierza Kruszki na PWSZ w Lesznie oraz fragment wystawy.

Źródło: strona internetowa uczelni <http://biblioteka.pwsz.edu.pl/index.php/galeria-jak.html>

PWSZ w Koninie

Od 10 do 22 października 2012 r. wystawa była prezentowana w Bibliotece Uczelnianej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie, a jej organizacją zajęła się mgr Monika Wojciechowska, kierownik Działu Promocji tej uczelni. W ramach przygotowanego programu ekspozycji 16 października 2012 r. wykład o dziejach Polskiego Towarzystwa Statystycznego w Wielkopolsce wygłosił dr Kazimierz Kruszka. Jego słuchaczami byli głównie studenci i wykładowcy PWSZ w Koninie, ale uczestniczyli w nim również reprezentanci konińskiego Oddziału Urzędu Statystycznego w Poznaniu, uczniowie miejscowych szkół ponadgimnazjalnych i inni zainteresowani tematem prelekcji, którą – podobnie jak wystawę – promowały lokalne środki masowego przekazu. Spotkanie prowadził dr Jerzy Jasiński – prorektor ds. kształcenia PWSZ w Koninie, któremu towarzyszyli dr Artur Zimny – dziekan Wydziału Społeczno -Technicznego tej uczelni oraz mgr Maria Kapuścińska – kierownik konińskiego Oddziału US w Poznaniu.

Wystawa i wykład w PWSZ w Koninie.

Fot. Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Wydarzenie to odnotowano na stronie PWSZ w Koninie pod adresem <http://www.pwsz.konin.edu.pl/pl/aktualnosc/420/wyklad-otwarty-%E2%80%9Epolskie-towarzystwo-statystyczne-w-wielkopolsce%E2%80%9D>, skąd pochodzą poniższe dwa zdjęcia.

1

2

1) Wykład dra Kazimierza Kruszki w PWSZ w Koninie. 2) W pierwszym rzędzie siedzą: dr Artur Zimny (pierwszy z lewej), dr Jerzy Jasiński (drugi z lewej), mgr Maria Kapucińska (trzecia z prawej).

Źródło: <http://www.pwsz.konin.edu.pl/pl/aktualnosci/420/wyklad-otwarty-%E2%80%9Epolskie-towarzystwo-statystyczne-w-wielkopolsce%E2%80%9D>

W związku z tematyką wykładu i wystawy wywiadu miejscowej Telewizji Informacyjnej TV Konin udzielili dr Kazimierz Kruszka oraz dr Artur Zimny. Materiał zrealizowali dziennikarze: Izabela Matyba, Marek Deręgowski i Stanisław Długolecki. Wyemitowano go 17 października 2012 r., a jest on dostępny pod adresem <http://tvkonin.pl/index.php/konin-aktualosci/11250-konin-statystyka-nie-jest-nudna>. Otwarcie wystawy odnotowały również: miejski portal informacyjny „Konin. Nasze miasto” (<http://konin.naszemiasto.pl/arttykul/1575585,statystyka-w-wielkopolsce-wyklad-otwarty-w-pwsz,id,t.html>), a także portal dla młodych z regionu konińskiego „Młodzieżowy Konin – M. konin.pl”. W informacji o wystawie podkreślono zróżnicowanie zgromadzonego materiału i jego niebagatelną wartość informacyjną.

ZSE w Śremie

Na zaproszenie mgra Piotra Karlińskiego – dyrektora Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Cyryla Ratajskiego w Śremie – 17 października 2012 r. gościł w tej placówce dr Kazimierz Kruszka, który w ramach programu wystawy wygłosił wykład o Polskim Towarzystwie Statystycznym ze szczególnym uwzględnieniem wielkopolskich aspektów jego stu-letniej historii. W spotkaniu uczestniczyli uczniowie klas III, IV TA i IV TB tej placówki oświatowej oraz ich nauczyciele. Po prelekcji była też okazja do omówienia niektórych kwestii dotyczących członkostwa w PTS oraz nawiązania do trwającej już 5. edycji konkursu „Statystyka mnie dotyka”.

Wystawa i wykład w ZSE Śrem

1) Pomnik Cyryla Ratajskiego przed budynkiem ZSE w Śremie. 2) Fragment wystawy. 3) mgr Piotr Karliński – dyrektor ZSE w Śremie – otwiera spotkanie. 4) Wykład dra Kazimierza Kruszki. 5,6) Uczniowie i nauczyciele ZSE w Śremie podczas wykładu o PTS.

Fot. Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Wydarzenie to upamiętniono na stronach internetowych szkoły (<http://www.zse.srem.pl/index.php?opcja=galeria/index&pages=6&rok=2012>). Znalazła się tam również informacja o konkursie „Statystyka mnie dotyka”.

Wykład dra Kazimierza Kruszki w ZSE w Śremie.

Źródło: <http://www.zse.srem.pl/index.php?opcja=galeria/view&kat=pts&rok=2012>

PWSZ w Kaliszu

Wystawa była prezentowana także w Kaliszu – najstarszym mieście Polski. Na początek trafiła do Galerii „Nowy Świat”, która znajduje się w gmachu głównym Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego. Tutaj otwarcie wystawy odbyło się 6 listopada 2012 r., czym zajęła się przede wszystkim mgr Janina Patysiak – długoletni pracownik Biblioteki Uczelnianej PWSZ, ale należy podkreślić także zaangażowanie kierownika kaliskiego Oddziału Urzędu Statystycznego w Poznaniu – mgr Moniki Natkowskiej oraz inż. Janiny Kurzawy – starszego specjalisty w tym Oddziale.

Inauguracji wystawy w kaliskiej PWSZ towarzyszyły dwa wykłady w auli im. prof. dra hab. Czesława Glinkowskiego. Jeden z nich pt. „Zarys historii oraz dnia dzisiejszego obserwacji statystycznych na obszarze Południowej Wielkopolski” wygłosił dr hab. Andrzej Młodak, który na co dzień jest także pracownikiem dydaktycznym tej uczelni, a wykład dra Kazimierza Kruszki nosił tytuł „Polskie Towarzystwo Statystyczne w Wielkopolsce”. Wśród słuchaczy znaleźli się głównie studenci i nauczyciele akademicy na czele z doc. drem Janem Frąszczakiem – dziekanem Wydziału Zarządzania tej uczelni, który był też współorganizatorem przedsięwzięcia, ale liczne było również grono pracowników kaliskiego Oddziału poznańskiego Urzędu Statystycznego. Obszerną relację z tego wydarzenia zamieszczono na stronach internetowych uczelni: <http://www.pwsz.kalisz.pl/?statystyka-w-galerii,998>.

Spotkanie w PWSZ w Kaliszu

1) mgr Janina Patysiak otwiera wystawę. 2) Słuchacze wykładów, w tym pracownicy kaliskiego Oddziału Urzędu Statystycznego w Poznaniu. 3) dr Kazimierz Kruszka podczas wykładu. 4) Pierwszy rząd od lewej: doc. dr Jan Frąszczak, dr hab. Andrzej Młodak oraz mgr Janina Patysiak.

Źródło: <http://www.pwsz.kalisz.pl/?statystyka-w-galerii,998>.

Podczas otwarcia wystawy dr Kazimierz Kruszka oraz dr hab. Andrzej Młodak udzielili wypowiedzi reporterom Magazynu Miejskiego nadawanego w kaliskiej sieci kablowej Multimedia Polska S.A.(zob. fot. poniżej). Program ten realizuje Telewizja Interaktywna aMazingTV. Materiał na temat wystawy wyemitowano w tymże Magazynie 7 listopada 2012 r.

1

2

Wywiadu udzielają: 1) dr hab. Andrzej Młodak, 2) dr Kazimierz Kruszka.

Fot. Urząd Statystyczny w Poznaniu.

PWSZ w Pile

12 listopada 2012 r. wystawa znalazła się w Galerii „Na poddaszu” Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Staszica w Pile. Jej otwarcie poprzedził wykład dra Kazimierza Kruszki o Polskim Towarzystwie Statystycznym, wygłoszony w sali konferencyjnej Biblioteki Głównej PWSZ, którego audytorium stanowili przede wszystkim studenci II i III roku tejże uczelni na kierunku Ekonomia, specjalność Rachunkowość i Skarbowość. Wzięli w nich udział również: zastępca dyrektora Instytutu Ekonomicznego pilskiej PWSZ, mgr Paweł Pyziak oraz dr Haile Tadesse – pracownik naukowy tegoż Instytutu. Organizatorkami tych spotkań były zwłaszcza mgr Irena Łosoś – dyrektor Biblioteki Głównej PWSZ w Pile oraz mgr Ewa Fijałkowska-Jahnz. Szczegółowa informacja o tym wydarzeniu znalazła się na stronach internetowych uczelni (<http://www.pwsz.pila.pl/jednostki-organizacyjne/biblioteka-glowna-pwsz/galeria-na-poddaszu.html>).

Otwarcie wystawy w PWSZ w Pile.

Od lewej: mgr Irena Łosoś, mgr Paweł Pyziak, dr Haile Tadesse, dr Kazimierz Kruszka. Obok: wykład o PTS w Wielkopolsce.

Fot. Ewa Fijałkowska

Źródło: <http://www.pwsz.pila.pl/jednostki-organizacyjne/biblioteka-glowna-pwsz/wystawa-statystyka-w-wielkopolsce.html>

Piórem Ewy Fijałkowskiej o wystawie i wykładzie doniósł również lokalny „Tygodnik Nowy” w wydaniu z 27 listopada 2012 r.

ZSE w Kaliszu

Wystawę w Zespole Szkół Ekonomicznych im. Generała Mieczysława Makarego Smorawińskiego w Kaliszu otwarto 3 grudnia 2012 r., a wykład inauguracyjny o Polskim Towarzystwie Statystycznym wygłosił tu dr Kazimierz Kruszka. Spotkanie, w którym licznie uczestniczyła młodzież ponadgimnazjalna i gimnazjalna w towarzystwie grona pedagogicznego, prowadziła mgr Mariola Medzińska – zastępca dyrektora szkoły. Gościli na nim również przedstawiciele kaliskiego Oddziału Urzędu Statystycznego w Poznaniu, a wśród nich byli mgr Adam Sierocki – emerytowany kierownik tego Oddziału i wieloletni członek PTS oraz mgr Arkadiusz Kowalczyk – starszy specjalista w tym Oddziale.

Wystawa i wykład w ZSE Kalisz.

1) Sztandar ZSE w Kaliszu. 2) Fragment wystawy. 3) mgr Mariola Medzińska – zastępca dyrektora szkoły otwiera spotkanie. 4,5) Wykład dra Kazimierza Kruszki. 6) W pierwszym rzędzie od lewej siedzą goście z kaliskiego Oddziału US w Poznaniu: mgr Arkadiusz Kowalczyk i mgr Adam Sierocki.
Fot. Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Warto w tym miejscu wspomnieć, że do 2005 r. patronem tej placówki oświatowej był prof. Ludwik Krzywicki (1859 – 1941), wybitny statystyk, ekonomista, socjolog i pedagog. To m.in. u niego w tzw. „Latającym Uniwersytecie” Towarzystwa Kursów Naukowych w Warszawie w latach 1906 – 1909 kształcił się prof. Stefan Szulc, urodzony w Prażuchach na ziemi kaliskiej, wybitny statystyk i demograf, pierwszy prezes Głównego Urzędu Statystycznego po II wojnie światowej. Sam zaś L. Krzywicki w okresie międzywojenny był wicedyrektorem (wiceprezesem) GUS.

Pilski Oddział Urzędu Statystycznego w Poznaniu

W okresie od 24.11.2012 r. do 18.01.2013 r. wystawa była prezentowana także w pilskim Oddziale Urzędu Statystycznego w Poznaniu. Ekspozycja w tym miejscu umożliwiała zapoznanie się z jej treścią zarówno odwiedzającym Oddział US, jak i Starostwo Powiatowe w Pile. Przyciągała ona uwagę informacjami dotyczącymi całej Wielkopolski, ale miała też bardzo interesujące akcenty lokalne, które z archiwów wydobyli pilscy organizatorzy wystawy.

Wystawa w pilskim Oddziale US w Poznaniu.

Fot. Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Na zaproszenie gospodarzy w ramach prezentacji wystawy 4 grudnia 2012 r. wykład pt. „Polskie Towarzystwo Statystyczne w Wielkopolsce” wygłosił dr Kazimierz Kruszka. Była to również okazja do przypomnienia, że w latach 1987–2000 istniał także Oddział PTS w Pile. Do Rady Oddziału w początkowym okresie jego działalności należeli: Barbara Cichoń (przewodnicząca), Marian Galus (zastępca przewodniczącej), Konrad Skórczewski (sekretarz), Ryszard Henclewski (skarbnik) i Ksawery Ryń (członek). Komisja Rewizyjna działała w składzie: Teresa Wilgusz (przewodnicząca), Irena Florczak i Wioletta Andrzejewska (członkinie). Później w składzie RO byli: Elżbieta Zaremba, Anna Pawlikowska, Renata Walkowiak i Jadwiga Ciechacka, a w Komisji Rewizyjnej działali: Irena Jadach, Alicja Rycyk i Władysław Bykowski. Na początku 2000 r. uchwałą Rady Głównej PTS Oddział Pilski został zlikwidowany, a część jego członków przeszła do Oddziału Poznańskiego.

Wykład w pilskim Oddziale US w Poznaniu.

Fot. Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Spotkanie 4 grudnia 2012 r. prowadziła mgr Elżbieta Zaremba – kierownik pilskiego Oddziału US w Poznaniu. Uczestniczyli w nim aktualni i emerytowani pracownicy tego Oddziału, a wśród nich członkowie PTS. Szczególnie miło powitani zostali emerytowani kierownicy tej jednostki: mgr Wiktor Malinowski – były dyrektor WUS w Pile, później kierownik pilskiego Oddziału US, a także mgr Barbara Figiel – b. zastępczyni dyrektora WUS w Pile.

II LO w Kaliszu

17 grudnia 2012 r. to data wykładu inauguracyjnego wystawę w II Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki w Kaliszu. Poświęcony był on historii i współczesności obserwacji statystycznych w Południowej Wielkopolsce, a wygłosił go dr hab. Andrzej Młodak. Towarzyszył mu mgr Krzysztof Bogaczyk, starszy specjalista z kaliskiego Oddziału Urzędu Statystycznego w Poznaniu.

Głównym organizatorem wystawy i spotkania z ramienia liceum była mgr Justyna Nowacka – opiekunka zespołów uczniowskich, które od dawna z sukcesami biorą udział w konkursie „Statystyka mnie dotyka”. W dyskusji po wykładzie nawiązano do trwającej jeszcze piątej edycji tego konkursu.

Informacja o wykładzie ukazała się na stronie internetowej szkoły (<http://www.2lo.kalisz.pl/index.php/pl/165-tydzien-praw-czlowieka/455-wyklad-dotyczacy-statystyki-polskiej>).

III LO w Kaliszu

Wystawę w III Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Kaliszu prezentowano od 2 do 11 stycznia 2013 r. Z jednej strony była ona kontynuacją obchodów 100 – lecia PTS, a z drugiej – wpisywała się w inicjatywy związane z Międzynarodowym Rokiem Statystyki. Wykład o statystyce w Wielkopolsce, nawiązujący do tych wydarzeń, w auli III LO w Kaliszu 9 stycznia 2013 r. wygłosił dr hab. Andrzej Młodak. Wykładowca podkreślił również znaczenie ogłoszonego już po raz piąty konkursu „Statystyka mnie dotyka”, adresowanego do młodzieży wielkopolskich szkół ponadgimnazjalnych. W spotkaniu wziął udział także mgr Krzysztof Bogaczyk z kaliskiego Oddziału US w Poznaniu. In-

formację o wystawie i wykładzie zamieszczono na internetowej stronie szkoły (<http://www.kopernik.kalisz.pl/index.php/910-statystyka-wystawa-i-prezentacja-w-iii-lo>).

W szczególny sposób należy podkreślić zaangażowanie związane z organizacją wspomnianych tu wydarzeń ze strony mgra Zbigniewa Miśkiewicza – wicedyrektora III LO w Kaliszu.

Muzeum Regionalne w Kościanie

Wystawę w Muzeum Regionalnym im. dra Henryka Florkowskiego w Kościanie otwarto 15 stycznia 2013 r. Przechodzący obok ratusza kościańskiego mogli się o tym dowiedzieć również z wiszącego na nim banera (zob. fot. poniżej).

Wystawa w kościańskim ratuszu, gdzie znajduje się Muzeum Regionalne.

Fot. Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Spotkanie inauguracyjne wystawę prowadził mgr Dariusz Kram – dyrektor Muzeum Regionalnego w Kościanie, który serdecznie powitał zebranych, a wśród nich przedstawicieli władz samorządowych miasta Kościan i powiatu kościańskiego, dyrekcji Urzędu Statystycznego w Poznaniu oraz pracowników kościańskiego Oddziału tego urzędu. Po omówieniu celu spotkania, jego gospodarz poprosił dra Kazimierza Kruszkę – członka Rady Głównej PTS – o wygłoszenie wykładu o Polskim Towarzystwie Statystycznym.

Wykład w Muzeum Regionalnym w Kościanie

1) Mariusz Kram – dyrektor Muzeum Regionalnego w Kościanie – otwiera wykład, 2) Wśród słuchaczy (pierwszy rząd od lewej): Maciej Zielonka – wiceprzewodniczący Rady Miasta Kościana, Iwona Bereszyńska – przewodnicząca Rady Powiatu Kościańskiego, Kazimierz Józefowski – wiceprzewodniczący Rady Powiatu Kościańskiego.

Źródło: <http://koscian.naszemiasto.pl/artukul/galeria/1692429,w-muzeum-regionalnym-w-koscianie-otwarta-zostalawystawa,4295839,id,t,zid.html#galeria>

W swoim wystąpieniu dr Kazimierz Kruszka przedstawił zarys historii PTS, a na tym tle eksponował dzieje PTS w Wielkopolsce ze szczególnym uwzględnieniem zasług niezujących już statystyków wywodzących się z Ziemi Kościańskiej (prof. Marcina Nadobnika i prof. Stefana Abta). Wykładowca omówił też aktualną działalność Oddziału PTS w Poznaniu i jej perspektywy w najbliższej przyszłości, a zwłaszcza działania związane z Dniem Statystyki Polskiej oraz Międzynarodowym Rokiem Statystyki i jubileuszami służb statystyki publicznej, które przypadają w 2013 r. (95 – lecie GUS i 50 – lecie US w Poznaniu).

Wystawa informująca o statystyce wielkopolskiej cieszyła się dużym zainteresowaniem ze strony muzealników, przedstawicieli władz samorządowych, historyków, studentów, uczniów i innych odwiedzających tę ekspozycję. Na szczególne podkreślenie zasługuje przy tym pomoc kościańskiego Oddziału US w Poznaniu w przygotowaniu wystawy i wzbogacenie jej materiałami lokalnymi, pochodzącymi nawet z okresu istnienia Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Lesznie z siedzibą w Kościanie.

1

2

3

4

Otwarcie wystawy i wykład w Muzeum Regionalnym im. dra Henryka Florkowskiego w Kościanie.

1) Wśród słuchaczy (pierwszy rząd od lewej) m.in. Wojciech Dojcz i Tadeusz Wujek – emerytowani kierownicy oddziałów WUS Leszno. 2) W pierwszym rzędzie od prawej: mgr Alicja Misiurna – kierownik kościańskiego Oddziału US w Poznaniu, mgr Dorota Foremska – zastępca dyrektora US w Poznaniu, dr Kazimierz Kruszka – członek Rady Głównej PTS. 3) Fragment wykładu dra Kazimierza Kruszki. 4) Dyskusja po wykładzie.

Źródło: <https://www.facebook.com/muzeumregionalnekoscian>.

Szczegółowe informacje na temat wystawy i wykładu Muzeum Regionalne w Kościanie zamieściło w swym serwisie na Facebooku, dostępnym pod adresem <https://www.facebook.com/muzeumregionalnekoscian>. Podobne doniesienia można też było znaleźć w notatkach na miejskich portalach Kościana (pod adresami http://www.koscian.pl/Wystawa_Statystyka_w_Wielkopolsce_w_Muzeum_Regionalnym_9616.html oraz http://koscian.naszemiasto.pl/artukul/galeria/1692429,w-muzeum-regionalnym-w-koscianie-otwarta-zostala-wystawa.id.t.html#czytaj_dalej), jak również na portalu „Info Lotnicze” (<https://www.infolotnicze.pl/2013/01/16/statystyka-w-wielkopolsce-wystawa-w-muzeum-w-koscianie/>).

***

Uwzględniając doświadczenia i opinie zebrane podczas prawie rocznego funkcjonowania w przestrzeni publicznej wystawy pt. „Statystyka w Wielkopolsce”, można stwierdzić, że jest ona dobrym i znaczącym produktem edukacyjnym. Ekspozycja we wszystkich swoich formach (plansze, gabloty, płyty CD oraz internet) przyciąga zainteresowanie, buduje i rozszerza wiedzę o statystyce w różnych aspektach, prowokuje do refleksji i dyskusji, umożliwia nawiązanie i wzbogacenie kontaktów z partnerami służb statystyki publicznej, jest frapującą formą promocji Polskiego Towarzystwa Statystycznego.

Podkreślić też trzeba, że trafna okazała się decyzja o prezentowaniu wystawy również na specjalnie organizowanych spotkaniach w wielu miejscowościach i środowiskach Wielkopolski, zwłaszcza w połączeniu z różnymi formami prelekcji na tematy związane z treścią ekspozycji. Potwierdzeniem tego sądu może być znaczna frekwencja na takich spotkaniach oraz towarzysząca im dyskusja ogólna i kulturalowa. Dodajmy, że łącznie audytorium na wykładach towarzyszących wystawie liczyło dotąd blisko 1000 osób, a wśród słuchaczy m. in. byli uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych ze swoimi nauczycielami, studenci i wykładowcy wyższych uczelni, bibliotekarze, przedstawiciele administracji samorządowej i rządowej, dziennikarze itd. Dla wielu spośród nich takie spotkania miały szczególną wartość sentymentalną. Niektórym przywoływane tam fakty i postaci były znane, gdyż spotkali się z nimi na swojej drodze życia i działalności, a emerytowani pracownicy służb statystycznych wracali wspomnieniami do wielu fragmentów wystawy, dostrzegali swój udział w prezentowanych tam wydarzeniach i nie kryli zadowolenia z tego, że ich praca i dokonania nie są zapomniane.

Biorąc pod uwagę całość przedsięwzięcia związanego z wystawą „Statystyka w Wielkopolsce”, bez obawy o przesadę można stwierdzić, że jest ono przykładem sukcesu zespołowego i swoistym fenomenem. Zaczynało się od bardzo ogólnej koncepcji, nabierało realnego kształtu w działaniu wielu osób, podlegało ewaluacji, rozwijało się i przybierało nowe kształty, tworzyło wartości dodatkowe. W sumie stało się nieocenionym wręcz spo-

sobem popularyzacji statystyki i tworzenia jej pozytywnego wizerunku, a fenomenalne okazało się zaangażowanie wielu osób i środowisk w jak najlepsze wykonanie podjętej inicjatywy.

Na sukces wystawy i towarzyszących jej wydarzeń złożył się skoordynowany wysiłek ludzi zmierzających w jednym kierunku, który można ująć w hasło: Ku chwale statystyki! Zasadniczy trzon tego zespołu tworzyli pracownicy Urzędu Statystycznego w Poznaniu, a zwłaszcza Wielkopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych oraz Oddziałów tego Urzędu w Kaliszu, Koninie, Kościanie i Pile. Wielką pomocą Dyrekcji US w Poznaniu w finansowaniu i logistyce przedsięwzięcia. Pomagali członkowie poznańskiego Oddziału PTS, a także Rada Główna PTS. Nieoceniona była współpraca ze szkołami i innymi instytucjami goszczącymi wystawę, a także ze środkami masowego przekazu, które promowały inicjatywę statystyków. Nie sposób wymienić tu nazwisk wszystkich osób współpracujących przy wystawie, ale każdej należy się serdeczne podziękowanie oraz podkreślenie, że jej praca była szczególnie cenna i pożyteczna. Znalazło to wyraz m. in. w uchwale Rady Oddziału PTS w Poznaniu, która podkreśla wdzięczność wobec wszystkich, którzy współtworzyli wystawę „Statystyka w Wielkopolsce”, a także umożliwili i wzbogacili jej prezentację.

Dotychczasowe doświadczenia zachęcają do kontynuowania wystawy i towarzyszących jej komponentów w Międzynarodowym Roku Statystyki, a także do podejmowania podobnych inicjatyw w przyszłości. Dodatkową okazją do tego są przypadające w 2013 r. jubileusze GUS i US w Poznaniu.

Sprawozdanie przygotowali: Kazimierz Kruszka i Andrzej Młodak

